

פחד דוד

עלון שבועי בעניי פרשת שבוע

אשדוד: רח' האדמו"ר מבעלזא 43 טל. 8566233-08 פקס. 8521527-08
ירושלים: רח' בית וגן 8 טל. 6433605-02 פקס. 6433570-02

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומושה" ישראל

בנשיאות בנש"ק טורינו ורבינו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלוב"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוב"ן רבי חיים פינטו זיע"א

עלון מס' 600

פרשת משפטים - שקלים

שיחה שבועית לפרשת השבוע מאת מו"ר הגה"צ רבינו דוד חנניה פינטו שליט"א

משכיל לדוד

האדם אדון על עצמו

בפרשת עבד עברי כתב הרב אברבנאל זו"ל: "שש שנים יעבוד ובשביעית יצא לחפשי חנם. בשרו הכתוב שאם הוא כיון בשעה שגנב כדי להרוויח בהסיר מעל שכמו טורח פרנסתו ופרנסת אשתו ובניו לא ידבק בידו מאומה, כי אם הבושת והחרפה ששש שנים יעבוד כעבד נמכר ובסוף יצא לחפשי חנם בלא דבר כי אם בגפו יבא בגפו יצא, ומאומה לא ישא בעמלו. ואם בעל אשה הוא וחשב להשליך פרנסה על אדוניו, לסוף ויצאה אשתו עמו והטורח ישוב עליו כבראשונה, וזהו ויצאה אשתו עמו".

רואים מכאן לימוד נפלא. אף שהתורה החמירה על העבד הזה שגנב וחשב על ידי זה להוריד מעליו עול פרנסה, חסה עליו התורה שישאר ריק ובבושת וחרפה וימכר לעבד שזה לבד בושת גדול. אבל אף על פי כן התורה מצוה על אדוניו לנהוג בו בכבוד ורחמים. עד כדי שאמרו חז"ל (קידושין כ.). כל הקונה עבד עברי כקונה אדון לעצמו, שצריך להשוותו אליו בכל הענינים, במאכל ומשתה ובשינה. ועד כדי כך, שאם יש לו רק כר אחד צריך ליתנו לעבד.

כמו כן רואים כי אסור לנהוג בו בזיון, שהרי יש גם מצוה להעניק לו כשיצא ממנו מכל אשר ברכו ה'. וכל זאת למה; כיון שכבר נאמר (דברים ט"ו ט"ו) "וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים". כלומר, כמו שה' התנהג אתך ברחמים והעניק לך כשיצאת ממצרים רכוש גדול ובזית הים, כן אתה צריך להתנהג עם עבדך. ועוד, כדי שלא יבוא להתרגל לזלזל באחרים בני חורין, מקל וחומר; אם אסור לזלזל בעבדך, ק"ו שלא לזלזל באדם כמון.

אבל מאידך גיסא, התורה מענישה את העבד שאינו רוצה להשתעבד כל כולו רק להקב"ה. שכן את זאת אנו רואים בענין רציעת אוזנו ליד הדלת או המזוזה. כמו שאומר רש"י בשם ריב"ז; אוזן זאת ששמעה על הר סיני כי לי בני ישראל עבדים והלך זה וקנה אדון לעצמו רצע.

ולכן בדווקא רוצעים את אוזנו של העבד ליד המזוזה. שכן העבד הזה לכאורה לא אוהב את ה' ורק אוהב את אשתו ואת בניו, כמו שהוא אומר (שמות כ"א ה') "אהבתי את אדוני את אשתי ואת בניי", ולכן מרמזים לו דווקא ליד המזוזה כי צריך לאהוב את השי"ת, שהרי כתוב במזוזה "ואהבת את ה' בכל לבבך ובכל נפשך". ואילו אתה רוצה להישאר עבד לאדון כדי להיות פטור מהרבה מצוות הכתובות בתורה.

אבל עדיין יש להקשות, מדוע רוצעים לו דוקא את האוזן ולא את הפה שאמר "נעשה ונשמע", ועכשיו עובר על זה. שהרי קודם בהר סיני אמר שרוצה להיות עבד ה' ולהתבטל ולעשות את רצונו יתברך שמו, ועכשיו אומר אהבתי את אדוני

ומשתעבד לבשר ודם.

ונראה לבאר, שהעיקר היא השמיעה שהיא מביאה לידי מעשה, כמו שכתוב אצל יתרו (שמות י"ח א') "וישמע יתרו" ובחז"ל (זבחים קטז.) הובא ברש"י; מה שמועה שמע ובא. הרי שהעיקר היא השמיעה שהיא הגורמת לבוא, שעל ידי ששמע ולא סתם שמועה אלא שמיעה פנימית שהעירו לעזוב את כל כבודו ולבוא להסתופף בצל משה וישראל במדבר תהוה ושממה. לכן רוצעים לעבד באיבר השמיעה דווקא, באוזן שלא שמעה כי לי בני ישראל עבדים.

וכדבר הזה אנו רואים כיום הרבה אנשים שחוזרים בתשובה לכור מחצבתם, ומתעוררים לזה על ידי שמיעת מוסר ותוכחה שיוצאים מלב טהור ונכנס ללבם, עד שהופכים ומשנים את כל אורח חייהם, וכדאיאת דברים היוצאים מן הלב נכנסים ללב (עיין ברכות ו: והובא בספר שירת ישראל מר' משה אבן עזרא עמ' קנ"ו).

ולכן, כאשר מקלקל העבד גם בשמיעה, צריך לרצוה את אוזנו כדי שגם אחרים ישמעו ויראו, וגם הם יתקנו ענין האוזן, ויפסיקו שאר השעבודים וישתעבדו רק להקב"ה, והיה ככל שאר בני ישראל שמשועבדים לה' ולתורתו ומצוותיו מתוך חרות מיצר הרע.

ויש ללמוד מפרשת עבד עברי רמז ומוסר השכל. אדם שעובד את ה' הוא בבחינת אדון שמושל ביצרו, וצריך שיקנה לו חבר כמו רכוש, בבחינת או חברותא או מיתותא. ועוד אמרו חז"ל (אבות א' ו') עשה לך רב וקנה לך חבר. שהחבר יהיה כמו קנין ורכושו הפרטי שיהיה קשור אליו כל ימי חייו, ולא לפעמים אוהבו ולפעמים שונאו. וכיון שכל בני ישראל עבדים הם להשי"ת, לכן נאמר כי תקנה עבד עברי.

וזה שש שנים יעבוד, שש בגימטריא קשר, וגם רמז לשש עשיריות שהאדם חי (ראה אוה"ח כאן פסוק ד') עד שיבוא עת פקודתו שיצא לחופשי מן המצוות ביום המות. כמו שכתוב (תהילים צ' י') "ימי שנותינו בהם שבעים שנה וגו', ורהבם עמל ואון" וגו'. כי הכל און אם אינו עמל בתורה ובתיקון המידות ובאהבת הזולת.

ויראה שכל ימי חייו יהיה קשור עם חבריו המיוחד ושאר חברים, שאי אפשר להסתמך דוקא על חבר אחד שלפעמים יצטרך חבריו לעזובו ולילך למקום אחר או שאר מקרי הזמן. וכמו שאומר החכם (מבחר הפנינים שער חברים) אלף אוהבים ולא ימעט בעיניך שונא אחד, כי כל מה שיש יותר אוהבים יותר טוב. כעין שכתוב (משלי י"א י"ד), "תשועה ברוב יועץ". וכן לפעמים לא יזדמן לו האחד יזדמן לו השני וכן השלישי וכו', ושונא אחד לפעמים יכול לעשות רע מאד אף שהוא רק אחד.

ורק ע"י חברים אפשר להתעלות ולהתקדם בעבודת ה' ויראת שמים. וזה אחד מקנייני תורה "דיבוק חברים". וכמו שמתן תורה היה באחדות בלב אחד כאיש אחד, שחבריו מקשרו להשי"ת, כך הוא הדבר בכל ימי חייו של האדם.

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה לכתובת: p@hpinto.org.il

פרשת משפטים - שקלים, כ"ד שבט תשע"ב

ירושלים	תל אביב	באר שבע
16:51	17:06	17:09
הדלקת נרות		
18:04	18:06	18:07
מוצאי שבת		
18:44	18:38	18:41
רבינו תם		

היולול'א דצדיקיא

כט - רבי חנניה יו"ט ליפא טיטלבוים	כה - רבי ישראל ליפקין מסלנט
ל - רבי מנחם מנדל פרוש משקלוב,	כו - רבי אברהם אבינון, רבה של טרבינק
תלמיד הגר"א	כז - רבי חיים בירדוגו
א - רבי אברהם אבן עזרא	כח - רבי וידאל אנג'ל, ראב"ד בירושלים

מעשה שהיה

הטענה שהתקבלה בבי"ד של מעלה

"רק שבתו יתן ורפא ירפא" (שמות כא. יט)

להלן סיפורו המפעים של הרב יחיאל מיכל שטרן שליט"א, מחשובי פוסקי ההלכה בירושלים:

מצבי הרפואי נחשב היה לקשה. המחלה התגלתה אצלי במעי הגס, והרופאים היו פסימיים בדבריהם על אודות דרך הריפוי האפשרית (או נכון יותר: הכמעט בלתי אפשרית).

שלושה רופאים בכירים, ששמום הולך לפנייהם בתחום, קבעו שעלי לעבור ניתוח סבוך שככל הנראה להם, הרי שהוא ישנה לחלוטין את איכות חיי, בשל הצורך לכרות את האבר הנגוע.

מבחינתי האישית מדובר היה באסון. לא ראיתי עצמי מנהל חיים תקינים לאחר הניתוח. מאידך, היתה חובה מוחלטת לעבור את הניתוח, שכן בלעדיו לא יכולתי להמשיך לחיות.

כשהבנתי שאין ברירה, קבעתי תור לניתוח. ככל שהתקרב המועד, המתח בקרבי הלך וגבר. חששתי מאוד מהתוצאות...

בליל שבת האחרון שלפני הניתוח, חלמתי חלום מפתיע, בו הופיע אדם, שאותו ראיתי לאחרונה 42 שנה קודם לכן. באותם ימים, לפני 42 שנה, הייתי נוהג ללכת לבקר קשישים גלמודים בבתי האבות שהיו באותה עת בירושלים. הייתי בזמנו קרוב מאוד לצדיק רבי אריה לוי שהתפרסם בזכות מעשי החסד שלו. בעקבותיו הלכתי לבקר בבתי אבות.

באחד הימים הבחנתי בקשיש שיושב וכולו אומר כאב וסבל. פניתי אליו, ושאלתי האם אני יכול לסייע לו. הוא השיב בשלילה. ובכל זאת מה כואב לך? שאלתי. הוא השיב שמזה מספר ימים לא התרוקן, וכל גופו כואב בשל כך. ניגשתי מיד לאחות שהיתה במקום ואמרתי, "ישוב אצלכם אדם שמזה מספר ימים לא התפנה ואתם לא עושים דבר בנושא?"

היא השיבה שמדובר בבעיה סבוכה, שרק בבית חולים ניתן לטפל בה והדבר כרוך בעלות כספית. "הבעיה, הוסיפה, שפנינו לילדיו ואמרנו להם שיקחו את אביהם לבית החולים - שם יטפלו בו. הילדים מסרבים וטוענים כי על בית האבות לדאוג לטיפול - ואם יש צורך, גם לממן את הטיפול בבית החולים. הנהלת בית האבות מצידה מסרבת, והאב הקשיש נותר סובל וכואב".

החלטתי לעשות מעשה. הזמנתי אמבולנס ולקחתי אותו לבית חולים. הרופאים טפלו בו, ויום למחרת כבר יכול היה לחזור לבית האבות. אני זוכר כיצד לפני שיצאנו מבית החולים, ניגש אלי הרופא שטיפל בו וניזף בי על ההזנחה ב"אבא". "עוד יום אחד היית ממתין - ולבו היה נפגע. הוא היה נפטר" אמר לי בקול חמור. כיון שחששתי לחילול ה', הסברתי לו שבאתי בהתנדבות ומדובר באדם זר בעבורי.

באותם ימים הייתי אברך כולל. קבלתי מלגה של 500 לירות לחודש. האמבולנס והטיפול הרפואי עלו 300 לירות. פניתי להנהלת בית האבות ושאלתי לזהות בני משפחתו של הקשיש. התברר לי שמדובר באדם מכובד, אב למשפחה ידועה.

פניתי לילדיו ספרתי להם מה שאירע, ובקשתי מהם את החזר ההוצאות שהיו לי. הם טענו, שאינם מבינים מדוע התערבתי בדבר שאינו מענייני, לדעתם תפקיד בית האבות הוא לדאוג לטיפול הרפואי ולכן אינם סבורים שעליהם לממן את ההתנדבות שלי. השבתי להם שאין כל בעיה, ובחודש הקרוב אסתדר רק עם 200 לירות למחיתי ולמחית בני ביתי.

חלפו מספר שבועות. בכל פעם שהרב שטרן היה מבקר את הקשיש - הודה לו זה מעומק הלב על החסד שעשה עימו. באחד מהביקורים, מספר הרב שטרן, הבחנתי ששוב הוא כאוב. בירור קצר העלה שהבעיה חזרה על עצמה, כמו גם הויכוח בין ילדיו להנהלת בית האבות. החלטתי לעשות כפי שנהגתי קודם לכן ושוב הזמנתי אמבולנס, הבאתי אותו לבית חולים ושלמתי את כל ההוצאות. הקשיש טופל והוחזר לבית האבות לאחר שהוטב לו. המעשה הזה חזר על עצמו 5-6 פעמים, עד שבפעם האחרונה שלחו בניו את אחד החתנים לשלם לי עבור ההוצאות של אותה הפעם. מאז, הם טיפלו בבעיה של אביהם. אישית, שכחתי לחלוטין מאותו מעשה חסד.

והנה חלפו 42 שנה והאיש מופיע בחלומי ואומר לי: "נודעה לי הצרה שבה אתה מצוי בימים אלה. באתי בפני בית דין של מעלה ואמרתי להם: איך יתכן שאדם שעשה עימי חסד של אמת והיטיב עימי ינזק באותו אבר? בית דין של מעלה הכירו בצדקת טענתי, ובאתי לבשר לך שתכנס לניתוח ותצא ממנו מבלי שחיך ישתנו".

האיש הסתלק ואני התעוררתי. זכרתי היטב את החלום ואת דמות דיוקנו וחשתי שמדובר בחלום אמת. הבנתי שהניתוח יצליח ולא אצטרך לשנות כלל את אורחותי חיי. מאותו הרגע ירדה עלי השלווה. הילדים שלי שבאו שעות אחדות לאחר מכן מצאו אבא שונה לחלוטין מזה שעזבו בליל שבת. הייתי רגוע לחלוטין, שרתי זמירות שבת ושמתח השבת ניכרה על פניי. הם שאלו מה אירע וסיפרתי להם על אודות החלום. אמרתי שאני בטוח שהכל יתקיים. ציינתי באוזניהם באותה שבת, שזה הפירוש של הנאמר בתפילה "זכור כל הנשכחות". גם מעשה חסד שנשכח מהאדם, הקב"ה משלם עבורו את השכר לעושהו. גם אם אדם אינו רואה את התמורה מיד - הרי שבבוא העת, הוא יקבל את השכר.

הניתוח עבר בהצלחה, כפי שהובטח לי בחלום אני זוכר את שלושת הרופאים שהגיעו אלי לאחר הניתוח והודו כי אירע לי נס. הם ציינו, כי נדהמו לגלות שעל אף המחלה אין צורך לקטוע אברים חיוניים להמשך תפקוד הגוף ככל אדם. הייתי לאחר הניתוח בבית גדולי ישראל. הם הביעו התפעלות מהדברים ואמרו שחלה עלי מצווה לפרסם אותם, את החסד שהקב"ה עושה עם בריותיו, ועד כמה נאמן הוא לשלם את השכר (הסיפור במלואו פורסם ב"משפחה").

la parution d'un nouveau joyau de Torah

Le Kéréme David
sur les Pirke Avot

C'est avec
une grande
joie que
nous vous
annonçons!

Le Kéréme David
sur les Pirke Avot

תולה ארץ על בלימה
נצור לשונך

שלא יסמוך על אחרים

אדם שהזיקו לו בעסקיו על ידי הלשנה וכדומה, ויש לו 'דברים הניכרים' שפלוני עשה כן, אסור לו לחזור ולהלשין על אותו פלוני, אלא אם כן תהיה לו תועלת בזה שהלה יפסיק להלשין עליו, ואין לו דרך אחרת להפסיק את הלשנותיו. ובתנאי שראה בעצמו שהוא הלשין עליו, ואינו יכול לסמוך בכך על דברים הניכרים, וכל שכן שלא יסמוך בזה על אחרים.

אין בעולם דבר קשה בהיות האדם עבד קנוי לכסף

מאוצרו של מורנו ורבנו הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

מן האוצר

"ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם. כי תקנה עבד עברי שלש שנים יעבד ובשביעית יצא לחפשי חנם" (שמות כ"א).

"כי לי בני ישראל עבדים" וזה הולך וקונה אדון לעצמו. ולפיכך נסמכה פרשת מתן תורה לפרשת עבד עברי. לומר לך, שכאשר האדם רודף אחר כל פרוטה להשיגה, אין לך בעולם יותר קשה מכן. אבל בכוחה של התורה הקדושה להוציא את האדם מפח הכסף הסוחף אחריו את הבריות, והבריות להוטים אחריו. וכל כך למה? לפי שהלומד תורה הופך להיות עבד קנוי להקדוש ברוך הוא, ולא עבד קנוי לכסף שהיא עבודה זרה.

בתחילת פרשה זו הסביר רבינו אברהם בעל האבן עזרא זיע"א, מדוע התחילה תורה פרשת דינין במשפט העבד, וזה לשונו: "ואין לאדם בעולם יותר קשה עליו מהיותו ברשות אדם כמוהו". כלומר, שהתורה הקדושה הרי היא הולכת מן החמור אל הקל, והואיל וההשתעבדות אין לך קשה בעולם ממנו לאדם, לכך התחילה התורה במשפטו.

וכמו שכתב הרה"ק רבי אלעזר זצ"ל, בנו של הרה"ק רבי אלימלך מליז'נסק זצ"ל ("אגרת הקודש", בסוף הספר "נועם אלימלך") וזה לשון קדשו: "ושמעתי מגדול אחד שאמר, זה שהיצר הרע של עבודה זרה, אנשי כנסת הגדולה הרגו אותו (יומא סט, ב), זהו תמיהה גדולה; היאך אפשר להרוג מלאך שהוא גוף זך ורוחני? אלא רק שהעבירו מאומנתו הראשונה. ואם כן מה הוא אומנתו עתה? הלא כל מלאך נברא לאיזה שליחות! אלא שנתנו לו אומנות הממון לבלבל בני אדם ברדיפת ממון ועושר שזה קרוב לעבודה זרה בעונותינו הרבים!" ודברי פי חכם, חן! והרי כבר שנו חכמינו ז"ל בגמרא מסכת קידושין (דף ל, ב) "בראתי יצר הרע ובראתי לו תורה תבלין". נמצא שאדם העוסק בתורה הקדושה הרי הוא נעשה בכך בן חורין מיצר הרע של הכסף שהוא בגדר של עבודה זרה.

ומתוך דבריו אנו למדים, אין לך בעולם דבר קשה מכן. והעבד הזה, הואיל וקיבל עונשו שש שנים תחת עולו של אדון, ועדיין רוצה הוא להשתעבד לאדון ולהיות קנוי כולו לכסף, בשעה שהוא מקבל עליו את עולו של האדון, באותה שעה הוא נכנע תחת עולו של כסף. שהרי כל עצמו לא נרצע אלא בשביל הכסף - ולכן אנו רוצעים את אוננו בשעה שהוא מבקש להישאר קנוי אצל אדון, שהרי אוננו שמעה על הר סיני

מן המעין

וענין זה ללמדנו בא הכתוב - שאפילו צדיק גמור והוא נוטל שוחד - הרי הוא מסיתו להטות את דינו ח"ו.

חיים בפרשה

ממשנתו של רבינו חיים בן עטר זיע"א
בעל אור החיים הקדוש

"ובכל אשר אמרתי אליכם תשמרו" (כג. יג)

טעם אומרו ובכל וגו' תשמרו, ולא אמר וכל אשר וגו' תשמרו, יכוין לומר על דרך אומרם ז"ל (מכות כג:): כי מנין מצות עשה הם רמ"ח, כנגד רמ"ח אברים של אדם, ושס"ה לא תעשה, הם כנגד שס"ה גידיו (זוה"ק ח"א קע:).

והוא מה שרמז שלא יאמר אדם אקיים כך וכך מצות, ויספיקו לשמירתו. לזה אמר ובכל אשר וגו', פירוש בכל המצות יהיו נשמרים, ובחסרון אחד מהם תחסר השמירה, לאותו אבר המכוון לה.

"ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם" (כא. א)

פרשה זו באה קודם לפרשת תרומה, ללמדנו כי בטרם שבא אדם לעשות צדקה ולהראות את נדיבות לבו, צריך הוא לבדוק שלא יהא בממונו חשש גזל.

שאם לא כן, דין צדקה זו כדין לולב הגזול אשר נפסל משום מצוה הבאה בעבירה, והיא אינה מועלת לו.

ובזה מדייק בספר "בית הלוי", את שאמר הכתוב "שמרו משפט ועשו צדקה כי קרובה ישועתי לבוא".

קודם משפט ואחר כך צדקה. אף כאן תחילה משפטים ואחר כך תרומת המשכן, ודוקא בסדר זה.

"סקול יסקל השור ולא יאכל את בשרו" (כא. כח)

כמין חומר דורש היה בעל ה"חתם סופר":

מה טעם לא יאכל את בשרו?

כדי שלא יזכה השור הזה שיתהפך בשרו לבשר איש הישראלי, הואיל וגרם לאבד נפש מישראל!

"ויסלף דברי צדיקים" (כג. ח)

בספר מדרש חסרות ויתרות מובא, שכל 'צדיקים' שבספר תורה - חסר י', חוץ מאחד שהוא מלא, בפרשת ואלה המשפטים; "ויסלף דברי צדיקים".

ארזי הלבנון

לדמותם של חכמי ישראל

רבי נתן צבי פינקל זצ"ל, שנודע בתואר "הסבא מסלבודקא", נולד בעיר ראסיין שבליטא בשנת תר"ט. בגיל צעיר מאוד התייתם מהוריו וגדל בבית דודו בוילנה.

רבי נתן צבי פינקל זצ"ל - "הסבא מסלבודקא"

ולעשות את רצון הבורא. שיטה זו זכתה לפרסום רב ונקראה בשם "גדלות האדם". בסלובודקא גרסו כי האדם הוא היצור הנעלה ביותר בתבל שנבחר לעשות את רצון בוראו, ולכן עליו להתנהג במכובדות כאדם השווה לפני המלך.

תלמידיו מספרים: הסבא מסלובודקא חלה ואל מיטתו הוזעק רופא מומחה. מדד הרופא את חום גופו, הקשיב לפעימות הדופק, הביט באישוני העיניים ואמר: "יפתח מר את פיו ויוציא את לשונו". ביקש לראות אם אין זו דלקת גרון. פתח הסבא את פיו, אך לא הוציא את לשונו. התקשה הרופא לראות ושב וביקש: "יוציא מר את לשונו". אולם הסבא הגביה את לשונו והנמיכה, אך לא הוציאה...

נבון הרופא ושאל: "היש למר פצע בפה? משהו מפריע להוצאת הלשון?"

"לא", השיב הסבא.

"אם כך, מדוע אינו מוציא את לשונו כפי שביקשתי?"

נחרד הסבא: "איך אוכל להוציא לשון כלפי אדם? הן יש בכך שמץ זלוזל, פחיתות כבוד! מוטב לי להישאר בחוליי ולא אנהג זלוזל כלפי אדם, צלם אלוקים!"

בחיי הפרטיים הוא נהג בחיי פרישות מענייני ממון וכבוד. את דחקו ופרישותו היה מסתיר גם מתלמידיו היותר קרובים, ע"י חכמתו הגדולה, שבאה לידי ביטוי בעושר מחשבותיו ושפעת רגשותיו. אור פניו המזהיר לכל אדם, ואהבת ישראל שהתבטאה אצלו בכל תנועה ודבור.

פעם מצאו את הסבא עומד בתפילה ליד ביתו של אחד מתלמידיו. "מה קרה?" שאל אחד התלמידים. השיב הסבא: "ידוע לנו כי לתלמיד זה יש צרה בביתו, אנו רואים אותו יום יום בשיבה, ואז קשה להרגיש את צערו האמיתי. לכן באתי ליד מעונו. כאן, ההרגשה עמוקה יותר. ה"נושא בעול עם חברו", מקבל משמעות טובה יותר. וכך אפשר להתפלל מעומקא דלבא..."

בשנת תרפ"ד החליט כי חובה לחזק את הבנין הרוחני בארץ הקודש ההולכת ונבנית, ויסד את ישיבת "חברון" בעיר הקודש חברון, שבראשה עמד חתנו ר' משה מרדכי אפשטיין. הסבא עצמו עלה לחברון בקיץ תרפ"ה, ושם המשיך לשקוד על תורתו בהצנע לכת, אהוב על כל תלמידיו. לאחר תקופה גברה עליו מחלתו ונאלץ לעבור לתל-אביב שם נפטר בשנת תרפ"ז.

בשנים הראשונות לאחר נישואיו ישב רבי נתן צבי על שולחן חותנו, והתפרסם כמופלג בתורה וכהוגה מקורי. מפעם לפעם היה יוצא לסובב בעירות הסביבה כדי לדרוש בפני הקהל. בנדודיו הגיע לעיר מולדתו ראסיין, ורב העיר, רבי אלכסנדר משה לפידות, שהיה מקורב לתנועת המוסר, התרשם מאוד מהרב הצעיר. רבי אלכסנדר מסר לרבי נתן צבי הצעיר מכתב אישי לרבי שמחה זיסל זיו, "הסבא מקלם", בו ביקש מרבי שמחה לשים את עינו על הצורב הצעיר.

רבי נתן צבי, שלא ידע מתוכן המכתב, מסרו לרבי שמחה זיסל, שהחל בעקבותיו לקרבו ולהדריכו בדרכה של תנועת המוסר. בשנת תרמ"ב החל בהקמת הישיבה הגדולה בעיירה סלובודקא. בישיבה זו השקיע רבי נתן צבי את כל כשרונותיו, בה התעצבה דמותו החינוכית וההגותית, ובה כיהן כארבעים וחמש שנה.

רבי נתן צבי נודע מצעירותו כ"עילוי" ובהמשך דבק בשיטת המוסר מיסודו של ר' ישראל סלנטר. רנ"צ שם לו למטרה להפיץ את תורת המוסר בליטא כולה, ובפרט בעולם הלמדנים. לשם כך יסד ישיבות גדולות, בהן למדו ולימדו תלמידי חכמים עצומים מגדולי הדור, יחד עם לימוד המוסר ותיקון המידות. למרות היותו הכח המניע בכל מפעלי התורה החשובים בליטא, מעולם לא הסכים לשאת בתפקיד רשמי, וברח בכל מאוודו מן הכבוד. מטרת חיייו מיום שעמד על דעתו, היתה הרבצת תורה ומוסר, על מטרותיו זו עבד בלי הרף: העמיד תלמידים לאלפים, יסד ישיבות חדשות, חידש את אלה שהיו מכבר ויצק להם תוכן וערכיות עילאית.

רבי נתן צבי גרס כי במקום להציב בפני החניך את שפלותו כלפי הבורא, יש להדגיש את חשיבותו של האדם שנבחר לשרת

אנשי אמונה - תולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

הוא נשא תפילה ליושב מרום, שבזכות רבי חיים פינטו זיע"א, הוא ימצא את המזוודה.

כשהוא הגיע למקום שהמזוודה היתה מונחת שם, הוא ראה מספר נכרים שהם עומדים ליד המזוודה שלו.

וכשהבחינו בו הם פנו ואמרו לו: "אנחנו שמרנו לך על המזוודה שלך, קח את המזוודה ולך לדרכך..."

ר' פנחס אביטן סיפר למו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א: פעם אחת הוא נסע במונית לשדה התעופה ובידו מזוודה, שבה הניח כסף רב ומסמכים חשובים שהיו נחוצים לו. בהגיעו לשדה התעופה לא מצא את המזוודה שלו וצערו היה גדול. הוא חזר מיד עם אותה מונית לעבר ביתו, תוך תקווה שבמהלך הדרך הוא ימצא את המזוודה. תוך כדי הנסיעה